

Dokter – Dokter

Gebaseerd op
“De Wonderdokter”
van Jos Janssen

Komedie

Ronny Waterschoot

De plaatsnamen die ik gebruik in het script kunnen natuurlijk vervangen worden door plaatselijke namen van deelgemeenten en/of gehuchten.

Bij de creatie werd gewerkt met een live orkestje. Niets belet u om anders te werk te gaan.

Ik maakte een keuze uit de volksliederen zoals ik die kende uit "Singet ende Weset Vro". Uiteraard mag iedere regisseur of groep een eigen keuze maken.

De versie van Dem Bones op het einde van het stuk is niet bindend. Kies zelf maar een versie. Er bestaan er honderden.

Na het stuk werd bij de creatie achteraf nog gezongen in het foyer. Het zal u allicht niet verbazen dat velen nog wel de melodie vaag kunnen mee murmelen, maar niets meer weten van de tekst. En voor vele jongeren was het een ontdekking.

Woordje van de auteur

Om te beginnen moet ik alle lof en wierook toezwaaien naar Jos Janssen die ooit 'De Wonderdokter' schreef. Zijn stuk heeft me een tijdlang beziggehouden toen we het nagenoeg dertig jaar geleden tot musical bewerkten in KVS-Brussel onder leiding van Anton Peeters. En enkele maanden terug kregen Paul Coppens en ik de tekst weer in handen. We moesten spijtig genoeg beslissen dat de structuur van het stuk in deze tijd niet meer zou aanslaan. Het werd dus opzij gelegd, maar het bleef wel spoken in mijn hoofd. En dus uiteindelijk heeft Jos Janssen me geïnspireerd om een nieuw stuk te schrijven. Dank daarvoor meneer Janssen.

Verder moet ik mijn moeder bewieroken. Ze wordt straks (18 februari) negentig jaar. Maar niet daarom. Mijn zus Greet en mijn broer Jan hingen over de rugleuning van haar zetel terwijl zij 'Singhet ende weset vro' blad per blad doorbladerde. En alle liedjes werden stuk voor stuk gezongen met heldere stem. En dat had ze. Mijn bewondering voor het volkslied stamt uit die tijd. Dus Louise Blommaert, mijn moeder, was mijn tweede inspiratiebron. Dank en vele zonen, mama.

En dan was er Bloemaardine. Een brusselse heks. Zo noemden die roomse inquisiteurs haar en veroordeelden haar. Volgens sommigen zou deze Bloemaardine een schuilnaam hebben aangenomen en is ze nu nog altijd wereldberoemd als Hadewijch. Ik wil dit graag geloven. Zij was een voorvechtster. Zij kwam op voor haar rechten, als vrouw en als mens. Zij vocht er voor om haar eigen ideeën te mogen verwoorden en toepassen. De eerste vrijgevochten vrouw? Nee, er waren er vele voor haar en velen met haar en na haar. (De allereerste was Eva die ondanks alles toch maar die appel plukte en smakelijk opat.)

Maar mijn bewondering gaat uit naar al die vrouwen en mannen die leerden leven met de natuur. Met al die kruiden en bloemen die krachten in zich hebben, die ons kunnen genezen, of op zijn minst soelaas kunnen geven. Ze werden heksen genoemd. Een verfoeilijke titel werd gezegd.

Ik durf hopen dat jullie ze nu na een paar uurtjes met ons samen luidkeels zullen toejuichen met de titel die hoger staat dan doctor, en dus doktooooooor!!!

Leve de HEKSEN!!!!

Ronny Waterschoot.

Januari 2012

het is mei - begin 20ste eeuw

*er is niet echt een decor - her en der staan zetstukken - sommige ook in de coulisses
deze zetstukken suggereren een landelijke sfeer - een grote boerderij, zowel binnen als
buiten - een open plek in een bos*

*onder leiding van Angèle wordt de buitenkant van Mantens boerderij gesuggereerd - zij
fleurt alles op met bloemen in vazen, in bloembakken, in hangkorven.*

scene 1

*de muzikanten beginnen met een jazz-versie van "Die Winter is vergangen".
daarna wordt de eerste strofe gezongen- ANGELE zingt of neuriet mee*

Die winter is vergangen
Ik zie des meien schijn
Ik zie die blomkens hangen
Des is mijn hert verblijd
Zo ver aan genen dale
Daar is't genoeglijk zijn
Daar zinget die nachtegale
Also menig woudvogelkijn

na de eerste strofe gaan we terug over naar de jazz-versie

scene 2

*na de laatste klanken - of na een mogelijk applaus - komt dokter Cyriel Martens op - een montere vijftiger
hij heeft een grote koffer in de éne hand, een dokterstas in de andere
hij tikt Angèle op de schouder
zij maakt een schrikbeweging en schrikgeluid
Angèle draait zich om*

CYRIEL Bonjour.

Angèle maakt terug een schrikgeluid

ANGELE Cyriel!!?

Cyriel staat haar glimlachend te bekijken

Wat komt gij hier doen.

CYRIEL Dag Angele.

ANGELE Weet gij wel hoelang het geleden is?

CYRIEL Wel euh....

ANGELE Drieëndertig jaar.

CYRIEL Zolang al?

ANGELE Van op de kermis van Herdersem.

CYRIEL Ja, dat weet ik nog. We hebben toen ...

Angèle geeft Cyriel een klinkende pets op zijn kaak

ANGELE Zwijg! Gij hebt mij toen gekust.

CYRIEL Ja. En dat was...

Angèle geeft hem terug een pets op zijn kaak

ANGELE Zwijg.

het blijft even stil

En ge hebt toen nog veel meer gedaan.

CYRIEL Gij ook.

Angèle wil terug uithalen maar deze keer is Cyriel haar te vlug af en grijpt haar pols vast

Rustig!!!! Mijn heet boulike!

ANGELE Rustig? De volgende dag waart gij van de aardbodem verdwenen. Zonder één woord uitleg.

CYRIEL Ik kreeg de kans niet om iets te zeggen. We waren te druk bezig, denk ik.
er valt een stilte

ANGELE En hoe zijt ge nu hier geraakt?

CYRIEL Met de trein. En dan van het station naar hier.

ANGELE Te voet!?

hij knikt

Sterft gij dan niet van de dorst?

hij knikt

zij verdwijnt in de coulisses en komt direct terug met een grote kruik en een kroes

ze geeft hem de kroes en schenkt uit

hij staat haar te bezien, vooral de prominente décolleté

Allé, drinkt nu. En kijkt zo niet.

hij drinkt

Mijn broer, die zal verschieten.

CYRIEL Manten? Hoe is het met hem?

ANGELE Hij is kwaad op u.

CYRIEL Maar waarom? Ik heb u toch geschreven. Verschillende keren zelfs. Gij hebt niet geantwoord. Hij ook niet. Ik zou kwaad moeten zijn.

ANGELE Wat hebt gij geschreven?

CYRIEL Brieven. Van op mijn kot.

ANGELE Uw kot!?!? Hebt gij in een kot gewoond?

CYRIEL Een studentenkamer. Ik heb dat toch allemaal uitgelegd in mijn brieven.

ANGELE Ik heb geen brief van u gezien.

CYRIEL Maar enfin, dat kan toch niet.

ANGELE Een studentenkamer. Wat hebt gij dan gestudeerd?

CYRIEL Dokter. Ik ben al vijftwintig jaar dokter.
bekijkt hem even met een stille bewondering

ANGELE Ah bon. Waar?

CYRIEL In Brussel

ANGELE En na drieëndertig jaar dacht ge, tiens, ik ga Angèle nog eens bezoeken.
Wie weet ziet ze mij nog zitten.

CYRIEL Ik heb me dat wel afgevraagd.
een vlaag van verliefdheid zweeft over haar gezicht

ANGELE Waarom zijt ge hier?
even een kleine aarzeling van Cyriel

CYRIEL Ik ben die grote stad beu. Ik wil een kabinet in een klein dorp.

ANGELE Gelijk hier?

CYRIEL Bijvoorbeeld.

ANGELE En hebt ge al een woonst op het oog?
hij schudt het hoofd
Da's slim!
het blijft een tijdje stil
ze bekijken mekaar met aarzelende blikken
Ge zoudt misschien een tijdje bij ons kunnen logeren.

CYRIEL Zou uw broer dat zien zitten?

ANGELE Dat weet ik niet.

CYRIEL En gij?
Angèle bekijkt hem een tijdje en gaat dan iets herschikken aan een bloemstuk. Cyriel drinkt.

scene 3

*Wiske Blommaert komt op
zij is om en bij vijftig en is gekleed als een voortijdige hippie
in haar haren zitten bloemen en kruiden verwerkt*

WISKE Dag Angèleke.

ANGELE Dag Wiske.

WISKE Dag meneer.

ze bekijkt Cyriel wat langer, alsof ze hem meent te herkennen

Ik stoor toch niet?

CYRIEL Nee, nee, mevrouw.

WISKE 't Is juffrouw.

ANGELE Dat is Cyriel Martens. Hij is een vriend van vroeger.

Wiske heeft duidelijk een schrikbeweging bij het horen van de naam Martens

WISKE Nu niet meer?

ANGELE We hebben drieëndertig jaar niets meer van hem gehoord.

WISKE Ah bon. Cyriel Martens dus. Is uw broer ergens in huis?

ANGELE Nee, onze Manten moest iets gaan doen in het dorp.

WISKE Bier gaan proeven zeker.

ANGELE Ik weet niet. Hij heeft daar niets over gezegd.

WISKE Wilt ge hem zeggen dat ik hem wil spreken over dat feest van vrijdagavond.

ANGELE Feest?

WISKE Sst! Ge moogt dat eigenlijk niet weten

ANGELE Verjaart er iemand? Of een verloving misschien?

WISKE Hij met mij zeker. Daar durft hij gewoon niet aan beginnen. Maar euh...

*ze kijkt aarzelend maar doordringend naar Cyriel
deze begrijpt de boodschap*

CYRIEL 't Huiske is nog altijd naast de schuur?

Cyriel zet zijn kroes ergens neer en verdwijnt

WISKE Wie is dat nu eigenlijk?

ANGELE Cyriel. Hij woonde vroeger in Aalst. Ik heb een tijdje iets met hem gehad.

WISKE Daar hebt ge mij nooit iets van gezegd.

ANGELE Het is al drieëndertig jaar geleden. Hij heeft in Brussel voor dokter gestudeerd. Enfin, dat zegt hij toch.

WISKE Dokter!! Vandaar die tas natuurlijk.

*Wiske neemt nieuwsgierig de dokterstas op en wil ze openmaken
Angèle neemt haar die vliegensvlug af*

ANGELE Allé, Wiske, wat doet gij nu? Ge moogt toch niet zomaar in iemand anders zijn spullen kijken.

Wiske haalt even haar schouders op

WISKE En wat komt die dokter nu ineens hier doen? Wil hij nog eens rollebollen met u?

ANGELE Zal't gaan, ja? Hij wilt hier komen wonen.

WISKE En hier dokterke komen spelen? Dat kan plezant worden.

ANGELE Hoe?

WISKE Hier gaat toch niemand naar een dokter. Ze komen allemaal bij mij. Bij Wiske, de heks van Wieze!!

ANGELE Oei. Ja. Daar had ik nog niet aan gedacht. Ik zal hem dan maar zeggen dat hij beter terug naar Brussel gaat.

WISKE Nee, nee, laat hem maar doen. We kunnen hier af en toe wel eens een echte dokter gebruiken. Ik moet nu wel dringend weg. Vergeet Manten niet te zeggen dat ik hem verwacht. Vandaag nog.

*Wiske af
Angèle staat nog altijd met de dokterstas in haar handen
ze aarzelt even en wil ze dan toch openmaken
Cyriel komt terug op en bekijkt haar even glimlachend*

CYRIEL Pas op!!!

Angèle gilt weer en laat bijna de dokterstas vallen

Daar zitten dingen in waar ge u erg zeer aan kunt doen.
En ook wel echt dure spullen.

*Angèle geeft beschaamd de dokterstas aan Cyriel
hij zorgt er voor dat hun handen elkaar raken
zij trekt schielijk haar handen weg*

En? Is uw broer nu verloofd?

ANGELE Bijlange niet. Wiske heeft gelijk. Daar durft hij zelfs niet aan beginnen.

CYRIEL Maar zij ziet hem wel zitten.

ANGELE Dat zou kunnen. Maar haar dochter is er ook nog natuurlijk.

CYRIEL Hoe? Ik moest toch juffrouw zeggen.

ANGELE Ze is hier zestien jaar geleden komen wonen. Joke, haar dochter, was toen één jaar. En een vader hebben we nooit gezien. We vragen er ook niet naar

CYRIEL Neen, natuurlijk niet. Ik heb daar wat staan denken. Als Manten het goed vindt dat ik hier een paar weken zou logeren, dan kan ik rustig een huis zoeken om mijn praktijk in onder te brengen.

ANGELE Ge spreekt echt gelijk een stadsmens. Een huis zoeken. Hoeveel lege huizen staan er hier, denkt ge? En daarbij, ge zult toch langs meneer de baron moeten gaan. Die heeft hier alles te zeggen.

CYRIEL Is dat nog altijd dezelfde?

ANGELE Zijn zoon is het nu. En die doet nog straffer dan zijn vader, vind ik.

CYRIEL Baron Joost Coppens d'Eeckenbrugge. Ik heb die toen eens goed op zijn plaats gezet.

ANGELE En hij is dat nog niet vergeten.

CYRIEL Het is dus een rancuneus manneke?

ANGELE Ik heb zo'n gedacht dat gij hier geen huis gaat vinden.

we horen geloei van koeien

Oei, hoe laat is het al?

CYRIEL Iets voorbij de noen, denk ik.

ANGELE Ik ga vlug ons koeien melken. Maak het u hier maar gemakkelijk.

*zij wil weggaan
Cyriel houdt haar tegen*

CYRIEL Ik heb u echt brieven geschreven, Angèle. Maar blijkbaar hebt ge ze niet gekregen.

ANGELE Jaja. Ge hadt uzelf moeten opsturen.

*ze gaat naar de stallen
hij blijft beschaamd achter*

scene 4

muzikaal intermezzo

schoon lieveken, waar waarde gij

Schoon lieveken, waar waarde gij
den eersten meiennacht
dat gij mij genen meien bracht?
Den eersten meiennacht
schoon lief, dan was ik ziek.
Schoon lieveken, ik kost er van mijn beddeken niet.

Schoon lieveken, waar waarde gij
den tweeden meien nacht
dat gij mij genen meien bracht?
Den tweeden meiennacht
zocht ik een eglantier
Schoon lieveken, sta op en uwen mei is hier.

*tussen de twee strofen even over naar jazz
en na de tweede strofe een wilde muzikale jacht door het thema.*

scene 5

later op de dag

*Cyriel staat aan een bloem te ruiken, of inspecteert een bepaald kruid
Manten komt op en ziet Cyriel op de rug*

MANTEN Meneer!?

*Cyriel draait zich om en kijkt Manten lachend aan
het blijft een tijd stil terwijl ze mekaar aanstaren*

MANTEN Cyriel?

CYRIEL Dag Manten.

MANTEN Wat komt gij hier doen?

CYRIEL Lang geleden, hé.

MANTEN Gij trapt het zonder iets te zeggen af. En nu ineens staat gij hier. Ge doet zelfs alsof ge mij gisteren nog gezien hebt. Wat komt gij hier doen?

CYRIEL Ik ben die grote stad beu.

MANTEN Welke grote stad?

CYRIEL Brussel. Ik ben daar na mijn studies gaan wonen en werken.

MANTEN Welke studies?

CYRIEL Ik ben dokter.

MANTEN Dokter.

CYRIEL Ja.

een stilte

Na die laatste avond van de Sint Antoniuskermis in Herdersem heb ik mij fameus verslapen. Ik heb mij kapot gehaast naar het station. Ik heb mijn trein nog juist gehaald. Ons vader had een afspraak geregeld met een professor. En toen aan de universiteit heeft alles mij nogal overvallen.

MANTEN Sint Antoniuskermis is in januari. De universiteit begint toch maar in oktober?

CYRIEL Ik moest een paar maanden voorbereid worden.

MANTEN Dat wist ge dan toch al langer?

CYRIEL Ja natuurlijk. Maar ik heb nooit de kans of de moed gehad om u er over te spreken.

MANTEN Lafaard.

CYRIEL Het spijt me.

MANTEN Mijn zuster heeft een paar maanden de ogen uit haar kop geschreid.

CYRIEL Ik weet het.

MANTEN Hoe kunt gij dat nu weten?

CYRIEL Ik heb ze daarjuist al gezien.

MANTEN Ah ja? En heeft ze u niet verrot geslagen?

CYRIEL Ik heb een paar meppen gehad, ja.

MANTEN Ik zou er u ook moeten geven.

CYRIEL Doe maar.

MANTEN Onnozelaar.

stilte

CYRIEL Hebt gij mijn brieven niet gekregen?

Manten even wat minder op zijn gemak

MANTEN Brieven?

CYRIEL Ik heb u minstens drie brieven geschreven.

Manten is duidelijk aan het liegen

MANTEN Ah ja?

even een ongemakkelijke stilte
Angèle komt ongemerkt terug van de stallen

CYRIEL Ge ziet er goed uit.

MANTEN Merci. Een beetje last van reuma af en toe. Maar voor de rest, zo gezond als een vis in het water.

CYRIEL Ik zal u wel van uw reuma afhelfen.

ANGELE Iedere winter klaagt hij steen en been.

MANTEN Jaja, 't is al goed, gij. En gij blijft van mijn lijf. Ik zal mijn reumatiek zelf wel genezen.

ANGELE En hij klaagt ook altijd over zijn maag. Ge moet die maar eens onderzoeken.

CYRIEL Ik maak er een nieuwe maag van.

MANTEN Niet nodig. Ik heb al een remedie.

CYRIEL Ah ja? En hoe komt ge daar aan?

MANTEN Van Wiske.

CYRIEL Is dat die vrouw van daar juist? Met die bloemen in haar haar?
Angèle knikt

MANTEN Is Wiske hier geweest?

ANGELE Ja. Ze wil u vandaag nog zien.

MANTEN Jaja.

CYRIEL Aha!! Ik snap het al. Wiske doet van alles met kruiden en zo. In de middeleeuwen zouden ze haar een heks genoemd hebben. En op de brandstapel hebben gezet.

MANTEN Ge zoudt nog veel van haar kunnen leren.

CYRIEL Ah ja?

MANTEN Ja. Ik zou ze de kost niet willen geven, al de mensen die Wiske al genezen heeft.

CYRIEL Dan wil ik met haar wel eens praten over haar middeltjes.

MANTEN Voor de ziekten van het binnenwerk is er geen betere te vinden.

CYRIEL En wie doet hier dan de ziekten van het buitenste gedeelte.

MANTEN Och toe, onnozelaar. Ik zou u dat eigenlijk allemaal niet mogen vertellen.

CYRIEL Ge denkt toch niet dat ik haar zou gaan aangeven? Dan kent ge mij slecht.

ANGELE Natuurlijk kent hij u slecht. Ge hebt drieëndertig jaar niet van u laten horen.

MANTEN Al die moderne dokters. Die kunnen niet verdragen dat een simpel iemand ook iets afweet van de natuur van de mens.

CYRIEL Waar haalt ge dat nu vandaan. Integendeel. Wij willen niet liever dan dat iedereen wat meer over zijn lichaam zou weten.

- MANTEN** Wiske die heeft de gave.
- CYRIEL** Waar hebt ge het nu over?
- MANTEN** Wiske die moet maar eens heel diep in uw ogen kijken, en dan kan ze al direct zeggen wat ge mankeert. Ze kent het menselijk lichaam van binnen en van buiten.
- CYRIEL** En ik niet zeker? Er is geen adertje in het lijf van een mens dat ik niet kan noemen en dat ik niet weet liggen. Geen vezeltje. Geen beentje. Ik kan u zelfs alles uittekenen.
- MANTEN** Jaja, maar de zieke plek vinden.
- CYRIEL** Zal ik eens op uw lever duwen? Ge zult direct weten waar uw zieke plek is.
- MANTEN** Jaja. Maar de goeie remedie daarvoor. Kent ge die? Nee!!! Die stadsdokters die kunnen alleen maar snijden.
- CYRIEL** Dat zijn chirurgen. Ik mag dat zelfs niet doen.
- MANTEN** Noemt ze zoals ge wilt. Maar ze doen toch maar niet anders. Ze weten eigenlijk niet goed wat ge mankeert en dus snijden ze u open om het te gaan zoeken. Ze snijden een nier weg. Een long, een stuk van uw darmen, de amandelen uit uw keel... en gij moet maar verder leven zonder al die dingen. Genezen noemen ze dat. Ze kappen gewoon alles af. Dat kan mijn beenhouwer ook. Maar Wiske, die geneest. Verleden jaar had ik een breuk. Hier.
- hij wijst op zijn lies*
- Ze smeerde mij daar in met manenvet. En een maand later voelde ik er niets meer van. Dat is een remedie van minstens honderd jaar oud. En die remedies van u, van die geleerde dokters.... Een paar jaren geleden schreven ze een boerke van 't dorp hiernaast engels zout voor. Hij moest dat een paar dagen achtereen pakken. Hij kakte zijn eigen verloren en had geel en groene vlekken in zijn gezicht. Maar hij was niet genezen. En dan taptten ze hem een paar liters bloed af. En een paar weken later hebben we hem begraven.
- CYRIEL** Dat is heel spijtig. Maar dat zal niet de eerste en ook niet de laatste zijn geweest.
- MANTEN** Nee. Maar door Wiske in 't putteke geholpen worden, of door een geleerde dokter... Cyriel jongen, als iedereen die gij al naar de andere kant hebt geholpen bij u zou komen spoken....
- CYRIEL** Momenteel woon ik nergens. Dus die spoken zullen mij maar moeilijk vinden.
- MANTEN** Ge zijt nog altijd dezelfde. Gij hebt op alles een antwoord. Spijtig dat ge dokter geworden zijt.

CYRIEL Wat had ik dan moeten worden?

MANTEN Notaris. Zo iemand met een dikke buik en rode kaakskes. Ik zou direct mijn testament bij u laten maken.

CYRIEL Ja. En dan zou ik mezelf in uw testament schrijven. Ik zou dit huis erven. En dan begin ik hier mijn praktijk, en dan kunnen die arme dode zielen terug bij mij komen spoken.

ANGELE En wat gebeurt er dan met mij?

CYRIEL Ik zou er u bijpakken.

ANGELE Dat moet ik eerst nog willen.

CYRIEL Het staat in zijn testament dat ge dat moet willen.

ANGELE Manten!!??

MANTEN Maar zuske, ik ben nog lang niet van plan mijn testament te laten schrijven. En dan zeker niet door hem.

CYRIEL Ik kan nochtans schoon schrijven. Hebt ge dat niet gezien in mijn brieven?

MANTEN Hanenpoten waren het. Alle dokters schrijven zo.
Het is ineens heel stil.

ANGELE Manten? Hebt gij brieven gekregen van Cyriel?

MANTEN Euh....

CYRIEL Waart ge zo kwaad op mij dat ge haar mijn brieven niet wou laten lezen?

MANTEN Ja.

ANGELE Hebt ge ze nog?
*Manten haalt zijn schouders op.
Angele gaat tot bij hem en duwt hem op zijn buik.*

Manten!!

MANTEN Stopt daarmee. Ge doet me zeer.

CYRIEL Dat is uw lever waar ze op duwt. Ik zei toch dat daar uw zere plek was.

ANGELE Wat hebt ge met die brieven gedaan?

MANTEN Ze liggen in de onderste schuif van mijn kast. Onder die doos met mijn paternoster en mijn missaal van mijn plechtige communie.

Angele geeft hem nog een stevige duw in de buik en loopt dan naar binnen.

eigen

Ze ziet u nog altijd graag. Ze heeft de ogen uit haar kop geschreid. Weken aan een stuk. Had ik toen geweten waar ge waart, ik was in hoogst persoon kipkap van u komen maken. Of geperste kop.

CYRIEL

Als ge mijn brieven gelezen hebt, wist ge toch waar ik was?

MANTEN

Ja. En ik wist met mijn eigen geen blijf. Ik was razend op u. En ik was fier op u, omdat gij naar die universiteit ging. Ik wou op u kloppen en ik wou u vastpakken. Dus heb ik maar geen één van de twee gedaan. En ik dacht dat het voor haar beter was dat ze van niks wist.

CYRIEL

Ik denk dat ge verkeerd gedacht hebt.

Korte stilte

MANTEN

Zij trouwen met een dokter. Dat ziet ge van hier.

CYRIEL

En met een notaris wel, of wat?

MANTEN

Och jongen...

Ze bekijken mekaar een tijdje en dan neemt Manten het initiatief en omhelst Cyriel hevig.

scene 6

Sander verschijnt. Een boer van om en bij dezelfde leeftijd als Manten.

SANDER Hier zie!! Vuil jeanetten!!

MANTEN Kijk eens in de spiegel, onnozelaar.

SANDER Dat heb ik gedaan vanmorgen. En ik zag dat ik in mijn goeie was. Dus kom ik u zeggen dat ik twee frank meer wil geven voor uw big.

MANTEN Twee frank?!! Zijt gij op uw kop gevallen en blijven botsen, of wat? Als ge nu zou zeggen twintig frank.

SANDER Gij wilt mij failliet zeker?

MANTEN Hoe zou ik dat voor mekaar moeten krijgen? Als ik duizend keer meer vraag, dan wandelt ge nog lachend weg.

SANDER Gij hebt echt een verkeerd gedacht van mij, Manten. Ik verdien met de boerenstiel juist evenveel als gij. Misschien zelfs wel minder.

MANTEN Het is al goed, Sander.

SANDER Ge geeft het dus toe. Ge hebt meer geld dan ik.

MANTEN Maar nee!!! Maar onze geldgeheimen moeten we niet aan het grote klokzeel hangen.

*Hij knikt veelbetekenend richting Cyriel
Sander kijkt even ongerust naar Cyriel*

SANDER Wie is die meneer waar ge mee aan het spelen waart?

MANTEN Herkent ge hem niet?

SANDER Zijn gezicht komt mij bekend voor, maar ik kan er geen naam op plakken.

CYRIEL Dag Sander. Ik ben Cyriel. Van Aalst. Weet ge nog?

SANDER Jaja. Het vriendje van Angèle. Die haar zonder boe of bah heeft laten zitten.

MANTEN Wat weet gij daar nu van?

SANDER Alleen maar wat ge mij daarover verteld hebt.

MANTEN Jaja, allé, hoe zit het? Moet ge nu een big hebben of niet.

SANDER Ja. maar gij zijt te duur. Vijf frank meer.

MANTEN Vijftien wilt ge zeggen.

SANDER Tien. En dat is mijn laatste.

MANTEN Verkocht.

Ze slaan de koop af

Daar moeten we iets op drinken. Angèle!!! Brengt de fles jenever eens en een viertal glazen!?

SANDER Voor mij niet, Manten.

MANTEN Wat krijgen we nu? Dat is de eerste keer dat ik zoiets meemaak. Sander die een druppel weigert. Hebt ge iets beloofd aan Ons Lieve Vrouw misschien? Of aan uw kwade vrouw?

SANDER Nee, nee, Manten, maar mijn maag protesteert de laatste tijd nogal gemakkelijk.

Angèle komt op met een pul jenever. In haar schort steken vier jeneverglasjes en ook de brieven.

MANTEN Ge moet u niet laten doen door uw maag. Schenkt ons allemaal maar een druppel uit, Angèle.

SANDER Nee, echt waar, Manten, liever niet. Het is zo goed alsof ik het gehad heb.

Angèle zet de fles en de glasjes ergens veilig weg.

MANTEN Nu dat ge het zegt, ge ziet er precies niet zo goed uit.

SANDER Hé! Hé! Hé!! Zo erg is het nu ook weer niet. Ge zijt van mij nog niet vanaf. Daarbij, onkruid vergaat niet.

CYRIEL Wat mankeert er aan uw maag?

SANDER Ze staat precies in brand.

MANTEN Een stuk krijgt eten, man.

SANDER Ik heb er al één binnen. Zo groot. Maar het helpt niet.

MANTEN Wacht eens. Wiske had daar een remedie voor. Het was iets met eierschelpen.

ANGELE Fijn gestampde eierschelpen met patatbloem, gemengd met een derde melk en twee derden water.

MANTEN Dat was het. Maakt dat maar eens vlug gereed, Angèle.

ANGELE Wiske heeft dat toen gezegd om u te plagen, Manten.

SANDER Eierschelpen? Ik weet toch niet.....

CYRIEL Momentje. Ik zal ik u eens iets geven. Angèle, zoudt ge mij een groot glas water kunnen geven?

*Angèle af.
Cyriel begint in zijn dokterstas te rommelen.*

SANDER Is hij....?

MANTEN Dokter wilt gij zeggen? Bijlange niet. Zijt maar gerust. Cyriel, geeft mijn goede vriend geen vergif, hé.

*Angèle terug met een glas water.
Cyriel heeft een toegevouwen papiertje gevonden in zijn tas met daarin een poeder dat vermengt met water enorm zal beginnen borrelen. Het moet evenwel drinkbaar zijn. Cyriel gooit de inhoud dus in het water.*

CYRIEL Maakt u maar geen zorgen.

MANTEN Amaai!!! Dat water gaat nogal een gang. Als ge dat binnen hebt, zwelt uw buik op gelijk een luchtballon, denk ik.

SANDER Ik vertrouw dat toch niet goed, moet ik zeggen.

CYRIEL Drinkt dat maar een rustig op.

SANDER Ja maar, ik weet toch niet...

CYRIEL Drinken!!

Sander pakt het glas en ruikt er voorzichtig aan.

SANDER Kan dat echt geen kwaad?

CYRIEL Maar neen, integendeel. Drink.

MANTEN Ik zou het maar riskeren, Sander.

Sander drinkt met aarzelende slokjes.

SANDER Verdomme, dat smaakt vies. Precies het sap van beenderen van dode mensen. Ik heb er al genoeg van, denk ik.

CYRIEL Niks van. Helemaal opdrinken.

MANTEN Doet er anders wat jenever bij, Angèle.

CYRIEL Nee!!!! Drinken zoals het is. Anders helpt het niet.

Sander drinkt het glas leeg.

SANDER En toch zit er iets van dode mensen bij.

CYRIEL Wie weet. Ik ga u mijn geheim zeker niet verklappen.

MANTEN En? Voelt ge al iets in uw buik?

SANDER Ik weet het niet. Maar het is wel precies alsof ik ga moeten...

MANTEN Angèle, vlug, een emmer.
Sander laat luid een boer ontsnappen.

SANDER Laat maar, Angèle, het is al over.

CYRIEL En? Brandt uw maag nog?
Sander voelt uitgebreid aan zijn buik.

SANDER Nee. Het is weg.

MANTEN Dat meent ge niet?

SANDER Toch wel. Ik voel niets meer in mijn buik. Dat brandend gevoel is weg. Ik heb mij nog nooit zo goed gevoeld.

CYRIEL Voilà.

MANTEN Cyriel, jongen, dat had ik van u niet verwacht.

SANDER Ja, gij zijt een slim bazeke. Wat doet gij eigenlijk voor uw stiel?

MANTEN Dat mag niet geweten zijn, Sander. Hij heeft wel duizenden van die middeltjes. En voor van alles. Van eksterogen tot pellekes in uw haar.

CYRIEL Manten, alstublieft zeg....

MANTEN Ja maar nee, Cyriel, ik zal niks verklappen. Het is alleen, aan Sander mogen we toch een stukske van de sluijer oplichten. Hij zal dat zeker niet voort vertellen. Is het niet, Sander.

SANDER Ik zwijg gelijk vermoord.
Manten trekt Sander wat weg van de anderen. Hij spreekt dan verder met een fluisterstem

MANTEN De betovergrootvader van Cyriel heeft in zijn tijd duizenden mensen het leven gered ginder in Aalst. Hij had dat geleerd van zijn grootvader, en die van zijn grootvader. Ge ziet dat is dan al van in de tijd van de Guldensporenslag. En nu heeft Cyriel zijn grootvader alles aan hem doorgegeven. En Cyriel heeft er nog wat van alles bijgeleerd in Composonella, waar hij te voet naartoe is gegaan en terug gekeerd. Duizenden kilometers. Het is daarom dat we zolang niets van hem gehoord hebben.

SANDER Dat is straf. En ik voel echt niets meer in mijn buik.

CYRIEL Mانتن, stop nu maar.

MANTEN Jaja, natuurlijk. Dus Sander, vertel dat nu alstublieft niet verder. Anders heeft Cyriel geen moment meer vrij. En hij is eigenlijk naar hier gekomen om te rusten. Op zijn terugweg van Composonella naar hier is hij in iedere stad eventjes gebleven om daar zoveel mogelijk mensen te helpen. Maar ja, zo heeft dat meer dan dertig jaar geduurd voor hij terug was. Ge kunt dus wel verstaan dat hij doodmoe is.

CYRIEL Mانتن, stop!!!

MANTEN Ja, ge hebt gelijk. Ik zwijg. Gij ook hé Sander?

SANDER Als een graf.

Sander zwaait goedendag naar iedereen en naar niemand en wil weggaan, maar keert dan op zijn stappen terug tot vlak bij Mانتن.

Maar zeg, Mانتن, ons Lotte...

MANTEN Nee, Sander, zeker aan uw Lotte moogt ge niks zeggen. Dan weet morgen half België het.

SANDER Ja, dat is waar. Maar....

MANTEN Ga nu maar, Sander. Als hij wat gerust heeft zullen we ons wel eens bezig houden met uw Lotte.

Sander verdwijnt.

scene 7

CYRIEL Mانتن زیت یت نۇ ەخت ۇپ ۇو كۇپ یتفالفن ەن بلیفن بۇسفن؟

MANTEN Wat?

ANGELE Ja broer, ik vind ook dat ge wat overdreven hebt.

MANTEN Hoe? Ik heb alleen maar een middel ontdekt om u binnen de kortst mogelijke tijd schatrijk te maken.

CYRIEL Waar hebt ge het over?

MANTEN Hebt یت Sander van zین بۇكپین ەف یتولفن, یت ۇف نەن؟

CYRIEL Ja, maar dat had niks om het lijf. Een simpel poederke en....

MANTEN Voor hem was dat een wonder. En binnen de vijf minuten weten ze dat tot in Aalst.

CYRIEL Ge hebt hem doen beloven het niet voort te vertellen.

ANGELE Sander kan niet zwijgen. Manten heeft gelijk. Over een kwartier weet iedereen hier van.

MANTEN Juist. En morgen staat hier de helft van het dorp om door u genezen te worden. En ze zullen u rijkelijk belonen.

CYRIEL Manten, dat kan zo maar niet. Ik heb een diploma als dokter in de geneeskunde.

MANTEN Maar dat weten zij niet. En dat moeten ze niet weten ook. Wat zeg ik, ze MOGEN dat niet weten.

CYRIEL Manten ik heb een eed afgelegd. De eed van Hippocrates. Ik moet zieken helpen, niet uitbuiten.

MANTEN Wie spreekt er hier van uitbuiten? Die eed kennen ze hier niet. En ge moet ze die niet leren kennen ook. Gebruikt al uw truukskes die ge geleerd hebt aan uw universiteit, maar zeg nooit dat ge een echte dokter zیت. Geneest ze en laat ze denken dat er het éne mirakel na het andere gebeurt.

CYRIEL Ik wil niet liegen.

MANTEN Zwi یت دان. Dat is niet liegen. Dat is niks zeggen. En als er iemand ۇپ ۇت كۇمت dat ge een echte dokter zیت, wat dan nog? Ge hebt de zieken toch genezen. En dat is toch wat ge in de hippodroom hebt یتزورن ۇم te doen?

CYRIEL Angèle? Kunt یت hem niet ۇپ andere یتدachten برفنن?

ANGELE Nee. als hij zo doet is er geen stoppen aan. De enige die dan nog wat invloed op hem heeft, is Wiske. En daar moet ge trouwens nu naartoe, Manten.

MANTEN Juist. Helpt gij hem maar om zich hier te installeren.

Manten af.

scene 8

Het blijft een tijd stil tussen de twee

CYRIEL Dit is wel het laatste dat ik had verwacht.

ANGELE Hij bedoelt het niet slecht.

CYRIEL Dat zou er nog aan mankeren.

weer een stilte

ANGELE Wat denkt ge? Blijft ge hier toch maar een tijdje logeren?

CYRIEL Heb ik een keuze?

ANGELE Terug naar Brussel?

*Cyriel schudt ontkennend het hoofd
weer een stilte.*

Ik ben razend kwaad op u geweest.

CYRIEL Hebt ge die brieven nu gevonden?

Ze haalt ze zwijgend uit haar voorschoot

Gaat ge ze lezen?

Ze haalt haar schouders op maar is al bezig een eerste brief te lezen

Ik heb u gemist.

ANGELE Zevert niet. Ge gaat mij niet wijsmaken dat er geen ander vrouwen zijn geweest.

CYRIEL Nee, dat ga ik u niet wijsmaken.

ANGELE Dus dan hebt ge mij niet gemist.

CYRIEL Jawel. In het begin maakte ik plannen om bij mijn eerste vakantie terug naar hier te komen.

ANGELE Ik ben nooit meer naar die kermis geweest.

CYRIEL Er kwam maar geen antwoord op mijn brieven, dus ik dacht dat ge niet meer van mij moest hebben.

ANGELE Ge hebt er geen gedacht van wat ik allemaal heb meegemaakt.

CYRIEL Ik heb geschreid als een klein kind. Ik heb nachten wakker gelegen.

ANGELE Achter ieder blaadje dat bewoog zag ik u staan. Ik heb op u geroepen dat onze Manten er onnozel van werd.

CYRIEL Zelfs mijn kotmadam kreeg uw gezicht. Ik zag u overal.

ANGELE Ik heb er zelfs over gedacht om in het klooster te gaan.

CYRIEL Ik heb mijn uiterste best gedaan om u te vergeten.

ANGELE Maar terugkomen naar hier, daar hebt ge niet aan gedacht?

CYRIEL Jawel. Ik heb zelfs twee keer een treinkaartje naar hier gekocht. Maar ik durfde niet. Ik was bang dat ge mij zou afwijzen.

ANGELE Ik zou uw ogen uitgekrabd hebben. Ik zou u geslagen hebben. En u dan gekust hebben. En dan u terug die trein hebben opgeschopt.

CYRIEL Ja. Zoiets stelde ik er mij ook van voor.

ANGELE Maar ge weet niet, ge beseft niet waarom ik dat gedaan zou hebben.

CYRIEL Misschien niet. Misschien wel. Ik weet niet.

weer een stilte

ANGELE Zijt ge getrouwd?

CYRIEL Nee. Eén keer bijna.

ANGELE Hoe kan dat nu, bijna!?

CYRIEL Marja. Zeventien jaar geleden. We waren graag bijeen. We maakten veel plezier. We hadden goeie sex. En ze raakte zwanger. We spraken af dat we zouden trouwen.

Hij wacht even en kijkt angstig uit naar haar reactie.

Mijn ouders waren al gestorven. Ze ging haar vader en haar zus op de hoogte brengen. Maar haar vader wou van mij niet weten. Ik was een dokterke van niks. Ik verzorgde voor een te lage prijs de clochards uit de marollen.

ANGELE En gij hebt haar laten gaan.

CYRIEL Nee. Ik heb alle mogelijke argumenten gebruikt om haar tegen te houden. We kregen ruzie. Hevige ruzie.

ANGELE Ge hebt haar geslagen.

CYRIEL Nee, dat niet. We zijn kwaad van mekaar weg gegaan. En ik heb ze nooit meer gezien. Ik ben haar vader gaan opzoeken. Die heeft mij uitgemaakt voor het vuil van de straat. Hij zei mij dat ik ze nooit meer zou zien. Marja was bij haar zus in Zwitserland. Salut, dokter en de deur tegen mij neus.

ANGELE Gij hebt dus ergens een zoon rondlopen?

CYRIEL Of een dochter.

*een lange stilte
Cyriel zit voor zich uit te staren
na een tijdje streelt Angèle zachtjes zijn hoofd*

ANGELE Gij moet straffe poeier in uw lijf hebben.

CYRIEL Hé???

ANGELE Die nacht van Herdersem kermis.

CYRIEL Wat is daarmee?

ANGELE Toen hebben we toch voor de eerste keer..... het helemaal gedaan. Dat weet ge toch nog?

CYRIEL Natuurlijk weet ik dat nog. Dat was... Dat meent ge niet.

ANGELE Toch wel. Een paar weken later wist ik al dat ik prijs had.

CYRIEL Hebben wij samen een kind? Waarom hebt ge me dat niet laten weten?

ANGELE Ik wist niet waar gij waart.

CYRIEL Maar Mante wist dat toch?

ANGELE Die was op die moment nog kwader op u dan tevoren.

CYRIEL En waar is onze zoon of dochter?

ANGELE In de hemel. Ik had een heel zware bevalling. Onze zoon is dood geboren.

stilte

CYRIEL Dat moet verschrikkelijk geweest zijn voor u.

ANGELE Ja.

*ze bekijken mekaar een tijdje in stilte
dan komen ze dicht bij mekaar
het komt traagjes tot een voorzichtige kus*

scene 9

muzikaal intermezzo

tijdens dit intermezzo wordt de zetting van allerlei veranderd zodat we nu ten huize van Wiske zijn

Belle qui tiens ma vie

Belle qui tiens ma vie
Captive dans tes yeux
Qui m'a l'âme ravie
d'un souris gracieux
Viens tôt me secourir
ou me faudra mourir
Viens tôt me secourir
ou me faudra mourir

ook hier gaan we dan weer over naar een jazzy-sound

scene 10

Wiske en Joke komen op. Ze hebben allerlei kruiden bij in een draagmand. Sommige kruiden zijn gedroogd, andere zijn 'vers geplukt'. Ze hangen tijdens hun gesprek de tuilen ondersteboven aan de voorziene draden.

JOKE Hebt ge nu echt nog geen tijm genoeg, ma?

WISKE Ik zal nooit genoeg hebben van gelijk welk kruid.

JOKE En waarvoor is dat nu weer goed?

WISKE Gij hebt een geheugen als een zeef. Hoe gaat gij ooit hogere studies doen?

JOKE Twee weken voor de examens kom ik bij u en dan krijg ik een rozemarijn-kuur van u en dan onthoud ik als een olifant.

WISKE Jaja. Tijm is een verwarmend kruid. Goed voor darmkrampen en in een gemengde thee is het goed tegen alle vormen van verkoudheid.

JOKE En dus hebt ge daar in deze streken massa's van nodig.

WISKE Zijt ge mij weer aan het plagen?

JOKE Ge hebt dat graag genoeg. En ik doe het ook graag, make.

*Joke omhelst Wiske onstuimig.
Manten komt op. Hij besluipst Joke die met haar rug naar hem staat. Hij kittelt haar in de heupen. zij geeft een lachend gilletteje.*

MANTEN Dag klein zoeteke van een ander.

JOKE Hoe van een ander? Ik ben uw klein zoeteke. Niks een ander.

MANTEN Ah nee? Hebt gij daar in die grote stad geen liefje lopen?

JOKE Hoe zou dat nu kunnen? Ik ben in Gent op internaat. Bij de nonnen. Als er iets van het mannelijk geslacht in de buurt van de school komt, doen ze direct alle luiken dicht.

MANTEN Hebben ze daar nog altijd geen blaffeturen?

WISKE Ge moet haar geen dialect leren, Manten. Ze moet de juiste woorden leren gebruiken.

MANTEN Dan moet ze naar Holland gaan studeren.

WISKE Ach toe, zeveraar. Wat zijt gij nu allemaal gaan rondvertellen?

- MANTEN** Ik? Ik zou het niet weten?
- WISKE** De burgemeester heeft mij laten roepen.
- MANTEN** Ons baronneke? Dat is lang geleden dat ik die nog gezien heb, die zuurpruim.
- WISKE** Ge hebt hem wijsgemaakt dat zijn vrouw bij mij les volgt.
- MANTEN** In wat?
- WISKE** Dat weet ge goed genoeg. In hekserij.
- MANTEN** Hoe kan dat nu? Daar weet gij toch niets van.
- WISKE** Meer dan ge denkt, manneke.
- JOKE** Mama!!??
- WISKE** Moeit u niet, Joke, en stopt uw oren toe.
- JOKE** Waarom?
- Wiske gaat niet op deze vraag in. Ze kijkt alleen maar even streng richting Joke. Deze legt kwansuis haar handen op haar oren. Van zodra Wiske weer weg kijkt legt ze gewoon haar handen in de nek.*
- WISKE** Gij hebt hem zelfs op een briefke geschreven wat zijn vrouw moet doen om nu volgende vrijdag samen met mij om middernacht rond de kerktoren te vliegen.
- Joke schatert het uit. Manten kijkt zo onschuldig mogelijk. Wiske haalt een briefje uit haar schort.*
- Recept om met een bezem rond uw eigen kerktoren te vliegen.
- Wiske laat hem van ver het briefje zien.*
- Is dat uw handschrift, of niet?
- MANTEN** Iedereen hier in het dorp heeft hetzelfde handschrift als de oude schoolmeester. Dus het kan even goed van hem zijn.
- WISKE** Pluk bij volle maan om middernacht de bladeren van een doornappel. Ge weet zelfs niet hoe een doornappel er uit ziet.
- Manten loopt naar een pot waar een doornappel in ligt en neemt die.*
- MANTEN** Ik heb u in het bos hier wat verder zien les geven aan uw dochter.

- WISKE** Dus ge bespioneert mij.
- MANTEN** Zoveel mogelijk.
- WISKE** Wablief!!!?
- JOKE** Hij is verliefd op u, ma, dat weet ge toch. Hij wilt u dus zoveel mogelijk zien. Dat is toch logisch?
- WISKE** Had ik u niet gezegd dat ge uw oren moest toestoppen?
- Joke legt lachend haar handen weer op haar oren. Eventjes maar natuurlijk. Wiske leest weer van het briefje.*
- Laat tussen 24 oktober en 21 november, wanneer de zon in de Schorpioen staat, een klein meisje met haar rechterteen wat bilzekruid uit de grond trekken en verzamel het zaad.
- MANTEN** Ik heb dat eens geprobeerd met mijn rechterteen. Dat is niet gemakkelijk. Met de linker trouwens ook niet.
- WISKE** Zoek dan een zwarte hond en bind zijn staart aan een alruin vast, maar dan één die groeit onder een galg waaraan een onschuldige is opgehangen.
- MANTEN** Ik heb tegen de burgemeester gezegd dat zijn vrouw dat op het kerkhof had gedaan. En dat het ook gelukt was.
- Even een scherpe blik van Wiske.
Joke staat met haar handen voor de mond te proesten.*
- WISKE** Stop eerst uw oren toe, houd dan de hond een vette pens voor zijn neus en laat hem de alruinwortel uittrekken. De alruin geeft daarbij zo'n verschrikkelijke schreeuw dat de hond ter plekke dood neervalt. Geen nood: het hondenvet hebt u nodig voor de zalf .
- MANTEN** Op die moment is baron Joost op zijn hond beginnen roepen, want dat is een zwarte.
- JOKE** Nonkel Manten, gij zijt echt niet te schatten.
- MANTEN** Wacht. Het mooiste moet nog komen.
- WISKE** Hier. Lees het zelf maar.
- Manten neemt het briefje over.*
- MANTEN** U vermengt alle in een mortier fijngestampde ingrediënten met het hondenvet. Kijk dan nog een laatste keer uw supersnelle bezem na en breng dan de zalf op de binnenkant van uw dijen aan.
- Joke schatert het weer uit. Zelfs Wiske heeft het moeilijk om haar lach te verbergen.*

En toen is het baronneke direct naar boven gelopen. Waarschijnlijk de billen van zijn vrouw gaan inspecteren. Maar dat heb ik spijtig genoeg niet gezien.

Nu kan ook Wiske het niet meer houden en ze gaat volop mee in de lach.

WISKE Mانتen, ge moet oppassen met zo'n grappen.

MANTEN Ik doe daar toch niemand kwaad mee.

WISKE Maar het baronneke zou wel de politie op mijn dak kunnen sturen.

MAARTEN Dat doet die niet. Hij zou door heel het dorp, en zelfs alle dorpen hier in het rond, fameus worden uitgelachen. En dan bij de volgende keus geen stemmen krijgen. Dat riskeert hij niet.

WISKE Ge zult wel gelijk hebben. Maar toch. Ik wil niet dat ge nog grappen maakt over heksen en van die toestanden. Ik probeer mensen te helpen met kruidengeneeskunde. Meer niet.

JOKE Maar ook niet minder, make. Ge hebt hier al veel mensen geholpen en daar zijn ze u dankbaar voor.

MANTEN Ge moogt gerust zijn. En daarom gaan we vrijdagavond feesten.

WISKE Ik begrijp nog altijd niet waarom ge nu persé een feest wilt geven. En dan nog hier.

MANTEN Ge woont hier schoon.

WISKE Goed. Vrijdagavond feest. Hier. En ik en Joke maken alles gereed en organiseren alles.

MANTEN Maar nee! Ik zal alles wel in orde brengen.

WISKE Iedereen uitnodigen. Dat is het enige dat gij moogt doen. Begrepen?

MANTEN Heb ik een keus?

WISKE Nee.

MANTEN Dan is alles in orde zeker.

scene 11

Sander en Lotte komen op.

LOTTE Is er geen belet?

WISKE Nee, nee, Lotte. Dag Sander.

Manten staat Sander kwaad te bekijken.

SANDER Dag. Mante, ge moet zo niet kijken. Ons Lotte wou absoluut eerst langs hier passeren.

MANTEN Ik zeg toch niets.

SANDER Gij niet, nee, maar uw ogen.

WISKE Wat is er allemaal?

SANDER Wel, bij Mante thuis is er een meneer...

LOTTE Een vent die onze Sander op één, twee, drie van zijn buikpijn heeft afgeholpen.

WISKE Hoe heeft hij dat gedaan?

SANDER Met een straf poeierke. Het was direct gedaan. En ik dacht zo... misschien kan die ook iets aan ons Lotte haar oor doen.

LOTTE Maar ik vind dat ge niet zomaar bij iemand anders kunt gaan. Wiske is de enige in deze streek die de mensen helpt en geneest.

WISKE Nee, ik genees niemand. Ik geef u middeltjes waarmee ge uzelf geneest.
Maar er zijn dingen waar ik geen verstand van heb.

MANTEN Dat zal dan toch niet veel zijn.

JOKE Wie is die kennis bij u thuis, nonkel?

MANTEN Iemand van heel lang geleden. Ik wist zelfs niet dat hij nog bestond.

JOKE En die helpt ook mensen die iets mankeren. Met zalfjes en drankjes en zo.

MANTEN Ik denk dat toch, ja. Veel weet ik niet van hem. Maar dat poeierke dat hij de Sander gaf, dat was straffe toebak.

LOTTE Wat denkt gij, Wiske? Zou ik die vent eens naar mijn oor laten kijken?

WISKE Waarom niet? Als hij alleen maar met zalfjes en poeierkes werkt, kan hij volgens mij niets doen.

JOKE En dus ook niets verkeerd doen.

WISKE Alles wat ik weet over kruiden tegen oorpijn heb ik al gebruikt in uw geval.

LOTTE Hebt ge geen tijd om mee te gaan?

WISKE Als Joke het ophangen van de kruiden hier verder wil afmaken.

JOKE Ik zou ook wel willen meegaan.

WISKE En ik heb liever dat ge thuis blijft en mijn werk hier afmaakt. En dan moet ge nog wat studeren.

JOKE Goed, ma.

WISKE Ik zal u vanavond alles vertellen wat ik gezien en gehoord heb. Ik hoop dat ik iets bijleer.

MANTEN Wie zou er u nu nog iets kunnen bijleren?

WISKE Gij zeker niet. Toch niet over kruiden.

SANDER Waarover dan wel, Manten?

MANTEN Gij moet u hier niet mee moeien.
ze maken aanstalten om te vertrekken

WISKE Ik denk dat die man, die genezer, hier nog niet direct weg zal gaan.

JOKE Waarom denkt ge dat, make?

WISKE Gewoon een voorgevoel.

SANDER Zijn we dan weg?

LOTTE Ik ben eigenlijk toch wel een beetje bang.

WISKE Dat is voor niets nodig. Ik houd die vent in het oog bij alles wat hem doet. En als er iets mij niet aanstaat, dan sla ik hem wel weg.

LOTTE Ik wist dat ik op u kon rekenen.
*Lotte geeft Wiske een dikke pakkerd en gaat dan gearmd met haar af.
De anderen volgen.
Joke begint verder kruidentuilen op te hangen.*

scene 12

*muzikale overgang
de scene wordt weer omgebouwd naar bij Manten thuis*

scene 13

*Angèle en Cyriel staan nog wat te flikflooiën
Manten en Wiske komen op*

MANTEN Angèle!!!!

Angèle op van andere kant, gevolgd door Cyriel.

Ah, Cyriel, ge zijt hier toch nog.

CYRIEL Hebt ge mij liever weg?

MANTEN Nee!! Integendeel. Ik heb zelfs een klant voor u mee.

CYRIEL Madame?

WISKE Nee, nee, ik niet.

MANTEN Het gaat om Lotte. Waar is die nu?

ANGELE Ze staat ginder wat verder met Sander.

WISKE Ze vertrouwt het nog altijd niet, denk ik.

*Wiske begint uitvoerig te zwaaien en te wenken.
Na een tel of drie komen Lotte en Sander op.*

CYRIEL Dag Sander. De maag nog altijd in orde.

SANDER Jaja. Ik heb zelfs grote goesting op een pint.

ANGELE Ge zegt het maar.

Angèle af.

MANTEN Allé, Lotte, zegt eens aan mijn vriend hier wat er mis is.

LOTTE Mijn oor.

CYRIEL Hoe, mijn oor?

LOTTE Wablief?

SANDER Ze hoort niet goed.

LOTTE Langs deze kant.

ze wijst haar linkeroor aan.

CYRIEL En hebt ge dat al lang?

LOTTE Nee. Een paar jaar.

CYRIEL En hebt ge soms pijn in dat oor?

Lotte haalt haar schouders op

Hebt ge soms suizingen in dat oor?

LOTTE Ja.

CYRIEL Draaiingen in uw hoofd?

LOTTE Ja, vooral bij het keren van het weer.

CYRIEL We zullen eens kijken.

Cyriel gaat af.

*Angèle op met een schotel vol met pullen bier.
Ieder neemt er één.*

LOTTE We zullen eens kijken, zegt hij. en hij trapt het af.

ANGELE Hij is zich gaan prepareren.

LOTTE Sander, jongen, ik ben benauwd.

SANDER Ik ook, meiske, maar toch heb ik er alle vertrouwen in. Bijna zoveel als in Wiske.

WISKE Merci, Sander.

Cyriel komt terug op. Hij heeft een hoofdspiegel om zijn;hoofd. Hij loopt nu in hemdsmouwen op Lotte af. Hij draagt een zilveren schoteltje met daarop ondefinieerbare instrumenten. En zeker een groot pincet. Ieder op zijn manier schrikt van deze verschijning, behalve Wiske. Deze staat alles glimlachend te bekijken. Cyriel noteert dit.

CYRIEL Angèle, geeft haar eens iets om op te zitten.

Angèle haalt er een stoel bij.

Welk oor was het nu ook weer?

Lotte blijft onbeweeglijk staan staren naar de hoofdspiegel. Sander wijst haar linkeroor aan.

Juist. Hier Angèle, houd dat eens vast.

Hij geeft zilveren schotel aan Angèle.

Hij helpt Lotte om te gaan zitten. Hij wenkt naar Angèle en plaatst haar zo dat hij gemakkelijk aan het zilveren schoteltje kan. Dan buigt hij zich over Lotte en kijkt haar in het oor. Hij wriemelt wat met zijn vingers aan haar oor. De nodige verrassingskreetjes en schrikreacties van Lotte. De anderen kijken met grote ogen toe.

Uiteindelijk neemt Cyriel het pincet van het schoteltje en gaat er voorzichtig mee naar het oor. Hij gaat er zelf voor staan, zodoende dat het publiek niet ziet wat hij doet. Hij wenkt ook Angèle op een andere positie, zodat we niet kunnen zien wat hij nog van het schoteltje neemt (nl. de lange prop vieze watten).

LOTTE Aaaaaa!!!!

SANDER Doet hij u zeer?

LOTTE Neenee.

SANDER Waarom roept ge dan zo?

LOTTE Tegen dat hij mij zeer doet

Hij trekt die prop zgn. uit het oor en laat die aan iedereen zien en legt die dan op het schoteltje. Hij doet zijn hoofdspiegel uit. en geeft die aan Angèle.

MANTEN Hij heeft er een reuze oorworm uitgehaald!!!!

CYRIEL Nee, nee.Het is gewoon een....

MANTEN Grootmeester Cyriel, die leeft toch niet meer? Hij kan toch niet in iemand anders zijn oor kruipen?

Direct houdt Angèle het hele schoteltje verder van zich af

CYRIEL Nee, Manten, nee. En dit is iets dat al ik weet niet hoelang uit haar oor had moeten gehaald worden. Ik gooi dat straks wel in het vuur. Weet ge, Lotte, had....

MANTEN Wacht nu eens twee minuten. Hoort ge nu beter?

LOTTE Ik weet niet.

MANTEN Steekt uw vinger eens in uw ander oor.

*Lotte doet wat haar gevraagd wordt.
Manten fluister van op afstand:*

G'hebt vette tetten, Lottemie,
Ge moet ze wassen da'k het zie.

Lotte springt recht en loopt tot bij Manten. Ze geeft hem een goei muilpeer.

Ze hoort veel beter, voel ik.

LOTTE Tiens, ja, nu dat ge het zegt.

SANDER Aiaiai, ik zal vanaf nu moeten oppassen wat ik zeg.

LOTTE Ge moogt gerust zijn.

MANTEN Awel, Sander, wat denkt ge ervan? Onze Grootmeester Cyriel is echt uniek, vindt ge niet?

SANDER Ge moogt gerust zijn.

CYRIEL Manten, stopt met dat grootmeester-gedoe.

MANTEN Ah ja, pardon, Cyriel, ik was het vergeten. Hij heeft niet graag dat ge hem zo noemt. Hij is natuurlijk wel grootmeester in de orde van Toetankamon, maar hij heeft liever dat ge dat niet zegt.

LOTTE Hoe moeten we hem dan noemen?

CYRIEL Dokter.

MANTEN Nee!!!! Dokter. Niet dokter, maar dokter met een heel lange oo.

LOTTE Het is toch geen echte dokter?

MANTEN Bijlange niet. Anderen mogen dat denken, maar wij weten wel beter. Hij is voor ons Grootmeester Cyriel in de orde van Toetankamon.

WISKE Manten, ik zou er nu maar mee stoppen. Meneer Cyriel wordt er ongemakkelijk van.

CYRIEL Laat maar madame.
Cyriel af met hoofdspiegel en zilveren schoteltje.

SANDER Manten, mijn gebuur, Pierre, met zijn zweren op zijn ogen. Wiske kan daar niets aan doen, zegt ze.

WISKE Ik kan alleen de pijn verzachten.

LOTTE Misschien weet grootmeester doktoooooor wel iets om hem te genezen.
Cyriel terug op

CYRIEL Wat is dat daar van genezen?

LOTTE Amaai, doktoooooor, ge moet zo luid niet spreken. Ik hoor nu zo goed dat ik er straks een goei prop watte in zal steken.

CYRIEL Nee, dat moet ge nu juist niet doen. Laat uw oor maar teruggewoon worden aan alles. Dus wat was dat van genezen.

MANTEN Sander zijn gebuur heeft iets aan zijn ogen. Al maanden. En dat wil maar niet genezen.

CYRIEL Stuur die mens maar naar hier.

LOTTE En Sjarel? Mag die ook eens langs komen? Wiske, ge vindt dat toch niet erg dat we ons vrienden naar grootmeester doktooor sturen?

WISKE Bijlange niet. Als hij ze kan genezen, des te beter.

SANDER Kom vrouw we zijn weg. Nog eens bedankt, doktooor.

Sander en Lotte gaan af

MANTEN Manneke, manneke, manneke. Gij beseft toch dat ge bijna alles hebt doen mislukken.

CYRIEL Hoe?

MANTEN Gij wilt altijd maar uitleggen wat er echt aan de hand is. De mensen willen dat niet weten. Die willen genezen worden. Zonder uitleg.

WISKE Hij bedoelt dat hij die wel zal geven. Dan kan hij ontvangen. Ge krijgt wel een deel van de opbrengst. Zo eerlijk is hij wel.

MANTEN Voilà. Dat doet er mij aan denken dat we Sander nog moeten aanpakken voor twee wonderbaarlijke genezingen.

CYRIEL Niets wonderbaarlijk. Sander had iets verkeerd gegeten en Lotte heeft een paar jaar geleden een prop watten te diep in haar oor geduwd. Dat is alles. En ik moet daar niets voor hebben.

MANTEN Mij goed, dan krijgt ge niets

CYRIEL Hoeveel is het voor de huur? Ik betaal drie maanden vooruit. Tegen dan zal ik wel een eigen woonst gevonden hebben.

MANTEN Da's voor niets nodig. Ge moogt hier blijven wonen. En ik heb uw geld niet nodig.

het blijft even stil - onwennig -

Ik ga voor de beesten zorgen. Angèle?

ANGELE Jaja, ik ga mee.

*Angèle wacht tot Manten af is en gaat dan Cyriel een kusje geven.
Dan gaat ze tot bij Wiske.*

Dat is al meer dan dertig jaar mijn lief.

Angèle loopt af.

scene 14

het blijft even stil

WISKE Dokter!!! Dokter!!!! Hoe komt hij er op?

CYRIEL Ik wil dat niet meer horen. Ik ben Cyriel. Gewoon Cyriel.

WISKE Gewoon dokter. Dokter Cyriel.

CYRIEL Juist.

WISKE Ge gaat dat niet gemakkelijk uit Mantens kop krijgen.

CYRIEL Toch zal hij daar moeten mee stoppen.

WISKE Jaja. Dokter Cyriel Martens uit Brussel.

CYRIEL Ja.

WISKE 17 jaar geleden ook al?

CYRIEL Ja.

WISKE En geen madame?

CYRIEL Nee.

WISKE En waarom zijt ge nu zo ineens weg gegaan uit Brussel.

CYRIEL Dat zeg ik liever niet.

WISKE Oei. Zo geheimzinnig. Iets misdadig?

CYRIEL Volgens mijn geweten niet.

WISKE Dus misdadig.

CYRIEL Stop daar mee, madame.

WISKE Zeg maar Wiske, gelijk iedereen.

CYRIEL Niet verder aandringen, Wiske? Alstublieft?

WISKE Goed.

stilte

CYRIEL Van waar uw kennis van de geneeskundige kracht van de kruiden?

WISKE Tut, tut, tut. Ik heb ook mijn geheimpje. Voorlopig toch.

CYRIEL Ik hoor verhalen die toch echt op middeleeuws heksengedoe lijken.

WISKE Dat zijn verhalen die Mantien rondstrooit. Ik probeer die zoveel mogelijk te ontzenuwen, maar ja...

CYRIEL Verdien je er iets aan?

WISKE Ja. Iets op tegen?

CYRIEL Ik zou je moeten aanklagen.

WISKE Doe maar.

*korte stilte
dan schudt Cyriel langzaam het hoofd*

CYRIEL Ge doet mij aan iemand denken.

WISKE Gij mij ook.

CYRIEL Zij was wel veel jonger dan gij.

WISKE Hij ook.

we horen off de stem van Joost, de burgemeester

JOOST Manten!!!

WISKE Oei, baron Joost, onze burgemeester.

CYRIEL Waarom oei?

WISKE Dat zult ge direct wel ondervinden.

scene 15

Joost en Sjampetter komen op. Joost heeft een gelige kleur.

SJAM Halt!!! In naam der wet!!!

CYRIEL Wat krijgen we nu?

JOOST Waar is Manten?!!

Manten en Angèle op

MANTEN Ge maakt weer zoveel lawaai, Joost.

ANGELE Dag meneer de baron.

JOOST Ik ben hier als burgemeester, niet als baron.

ANGELE Oh pardon. Dag meneer de burgemeester.

MANTEN Wat scheelt er, Joost?

JOOST Er is ons ter ore gekomen dat hier duistere praktijken plaats vinden.

MANTEN Op klaarlichte dag? Dat zou mij verbazen.

CYRIEL Joost?!

*Cyriel gaat op Joost af om hem te begroeten
Sjampetter komt er onmiddellijk tussen*

SJAM Halt!! In naam der wet!!

Cyriel duwt Sjampetter gewoon opzij

CYRIEL Manneke!! Manneke!! Wat zijt gij vet geworden.

JOOST Zijt gij die mysterieuze genezer?

CYRIEL Ik ben Cyriel die dit kakelend edelmanneke ooit in een gracht vol brandnetels heeft geduwd.

JOOST Denkt maar niet dat ik dat vergeten ben.

MANTEN Hebt gij dat gedaan? Ik dacht dat hij er per ongeluk was in gevallen.

CYRIEL Niks per ongeluk! Hij viel uw zuster lastig.

MANTEN Wablief!!?

JOOST Ik maakte een beetje avances. Da's alles.

ANGELE Avances!!? Krijgt ge daar blauw plekken van op uw billen?

MANTEN Wablief!!?

WISKE Ja, baronneke, hoe gaat ge u hier uit klappen?

JOOST Niks uit klappen. Ik kom hier als hoofd van de politie een mogelijke arrestatie verrichten.

WISKE Grootmeester dokter? Vindt ge niet dat hij er heel slecht uit ziet?

CYRIEL Nog slechter, vind ik.

KOOST Aha!!! Ge noemt hem dokter. Meer moest ik niet weten. Sjampetter!!!
Arresteer die man.

MANTEN Waarom?

*Sjampetter wil Cyriel vast pakken
Angèle slaat hem weg*

SJAM In naam der wet...

ANGELE Blijf met uw vettige pollen van mijn Cyriel!!!

JOOST Uw Cyriel??

ANGELE Al meer dan dertig jaar.

JOOST Dus....

CYRIEL Ja, baronneke. Ge waart mijn lief aan het molesteren.

JOOST Dat wist ik niet.

ANGELE Leugenaar!!! Ge hebt zelfs gezegd: Als die onnozele Aalstenaar u mag bepotelen, dan mag ik dat ook.

MANTEN Wablief!!?

JOOST Ze moet mij verkeerd verstaan hebben.

MANTEN Joost!!! Ik sla al uw flessen cognac kapot.

CYRIEL Dat zou geen slecht gedacht zijn.

MANTEN Gij vies ventje!!!!

JOOST Allé mannen, dat is meer dan dertig jaar geleden.

Plots duwt Cyriel met volle kracht in de leverstreek van Joost

JOOST Aaaaaaaa!!!! Wat doet gij nu?

CYRIEL Gij hebt een beetje last van uw lever, denk ik.

WISKE Ik heb hem dat al een paar gezegd. Maar ons baronneke wilt naar mij niet luisteren. Ik doe aan illegale geneeskunde, zegt hij.

JOOST Dat is ook zo. En gij, Cyriel, zijt daar nu ook mee bezig, zijn ze mij komen vertellen.

CYRIEL Hoe weet gij dat hij iets aan zijn lever heeft.

WISKE Aan zijn geel vel. En zelfs het wit van zijn ogen is nu al geel.
Het wordt erger met de dag.

CYRIEL Gij drinkt waarschijnlijk meer dan een fles per dag.

JOOST Weet ik veel.

WISKE Ja, Joost mag het weten.

CYRIEL Madame Wiske, wat zou gij hem voorschrijven.

WISKE Een maand lang niet anders dan thee.

MANTEN Een maand lang!!! Daar gaat hij aan kapot.

CYRIEL Welke thee?

WISKE Een mengsel van Eupatorium cannabinum en Taraxacum officinale.

JOOST Manten, houd die twee tegen. Ze willen mij vergiftigen. Sjampetter!!

SJAM In naam der wet!!!

CYRIEL Zwijgt nu toch eens, onnozele flik. Hoe kent gij die latijnse namen?

WISKE Door mijn studies. In Gent heb ik gestudeerd voor apotheker.

CYRIEL Wat!!!???

iedereen staat een beetje verbouwereerd naar Wiske te kijken

scene 16

muzikale begeleiding naar de bar want het is

PAUZE

scene 17

*bij het einde van de pauze laat de Belleman zijn klok klinken.
hij en de muzikanten lokken het publiek terug naar hun plaatsen
ze spelen en zingen ondertussen:*

Komt vrienden in den ronde

Komt vrienden in den ronde
Minnaars van enen stiel
Ik zal u gaan verkonden
Hoe ik door 't slijperswiel
De kost verdien voor vrouw en kind
Schoon blootgesteld aan sneeuw en wind

Refrein:

Terlierelom ter la
Van linksom, rechtsom draait mijne steen
Door het roeren van mijn been.
Ju, ju, ju, ju, ju, ju, ju, ju

De kleeftrik maakt ons kleren
Voor acht stuivers per dag
Wil hij zijn loon vermeren
Hij snijdt meer dan hij mag
Maar ik op mijne slijpersteen
Ik win meer op een uur alleen

De smid die moet hard werken
Gestadig voor het vier
Hij durft zich niet versterken
Men ene kan goed bier
Terwijl ik ga op mijn gemak
Soms ook wel met een lege zak

Mijn vrouw die roept victoria
Over het slijpersstiel
Zij vindt de grootste gloria
In 't draaien van mijn wiel
Mijn kind'ren hebben geen ongemak
Zij lopen met de bedelzak

De maalder moet gaan malen
Tot in het fijnste meel
Hij moet dubbel betalen
Voor zijn droge keel

Maar ik, door ijver en door vlijt
Ik win mijn brood in eerlijkheid

Tsa, vrienden, voor het leste
All' ambachten zijn goed
Maar mijn is toch het beste
Schoon ik soms slapen moet
Op hooi en strooi in ene stal
Ik heb de kost voor niemendal

scene 18

*wanneer het publiek terug plaats neemt zitten Manten en Wiske op de rand van de scene
bij het einde van de muziek komen ze in een aparte spot te zitten
achter hen zien we vaag de setting van de boerderij van Manten*

- MANTEN** Waarom hebt gij nu gezegd dat ge apotheker zijt?
- WISKE** Omdat ik dat ben.
- MANTEN** Ge zijt zot. Daarvoor moet ge toch naar de universiteit.
- WISKE** Ja.
- MANTEN** En gij zijt daar geweest zeker?
- WISKE** Ja.
- MANTEN** Welke universiteit?
- WISKE** Die van Lausanne.
- MANTEN** In Zwitserland?
- WISKE** Ja.
- MANTEN** Zo ver. Waarom?
- WISKE** Hier was het nog vrouwen niet toegelaten. En ik moest en ik zou apotheker worden. Ik wilde koste wat het kost andere mensen helpen. Ze genezen.
- MANTEN** Maar ge waart gebuisd, of wat?
- WISKE** Ik ben geslaagd met de grootste onderscheiding.
- MANTEN** Waarom zijt ge dan geen apotheek begonnen?
- WISKE** Ginder kon ik dat niet als Belgische. Ik heb dus een aantal jaren gewerkt als assistente in één van de grootste apotheken van Genève.
- MANTEN** En waarom zijt ge dan uiteindelijk naar hier gekomen.
- WISKE** Voor Joke.
- MANTEN** Voor Joke?
- WISKE** Haar vader kwam uit deze streek.

Manten kijkt even jaloers op

MANTEN Ah ja? Wie was dat?

WISKE Dat ga ik niet aan uw neus hangen. Joke weet het ook nog niet.

MANTEN En gij zijt uw vroeger lief nog niet tegengekomen?

WISKE Wie zegt dat het mijn lief was?

*Manten zit nu wel even met zijn mond vol tanden
Wiske staat recht*

MANTEN En nu zijt ge ineens weg, of wat?

WISKE Ik moet nog een hoop regelen voor uw feest. Pardon, ONS feest.

ze geeft hem een stevige kus op zijn kaak en loopt weg

MANTEN Wat moet ik daar nu van denken? Wie zegt dat het mijn lief was? Om een kindje te maken, moet ge toch met twee zijn? En die tweede, dat is dan toch uw lief? Of niet?

Manten af aan andere kant dan Wiske.

scene 19

*met een muzikale overgang verandert het licht
in het midden staat een simpele bank met daarop dove 1 en 2*

DOVE 1 En toen heb ik de gal van een paling op een watje gedaan en in mijn oor gestoken.

DOVE 2 Hé!!!?

DOVE 1 Gal van een paling!!

DOVE 2 Jaja!! Goei remedie!!

DOVE 1 Hé!!!?

DOVE 2 Goei remedie!!!!

DOVE 1 Jaja.

de Belleman komt op en gaat tussen de twee in zitten

DOVE 1 Maar het heeft niet geholpen.

BELLEMAN Wablief?

DOVE 1 Gal van een paling.

BELLEMAN Wat is daarmee?

DOVE 1 Op een watje in mijn oor.

BELLEMAN Een goei remedie tegen doofheid, ja.

DOVE 1 Jaja.

DOVE 2 En het heeft niet geholpen?

DOVE 1 Nee.

DOVE 2 Ik heb er pieren op gelegd.

DOVE 1 Gekookt in ganzenvet?

DOVE 2 Hé!!!?

BELLEMAN Gekookt in ganzenvet?

DOVE 2 Ja.

BELLEM Een goei remedie.

DOVE 2 Jaja.
een stilte
Maar het heeft ook niet geholpen.

DOVE 1 Spijtig.

DOVE 2 Hé!!!?

BELLEM Spijtig, zegt hij.

DOVE 2 Tegen wie zegt ge het. Wiske denkt dat er misschien wel niets meer aan te doen is.

BELLEM Da's spijtig.

DOVE 2 Hé!!!?

BELLEM Dat het spijtig is.

DOVE 1 Wat zegt hij?

DOVE 2 Dat hij het spijtig vindt.

DOVE 1 Jaja. Ik ook.
een stilte waarin Manten opkomt maar hij blijft voorlopig onzichtbaar voor de anderen

DOVE 1 Hoort gij ook zo slecht als het mistig is.

DOVE 2 Hitsig? Da's al lang geleden.

BELLEM Maar nee.

DOVE 2 Maar jawel!! Wat weet gij daar nu van?

BELLEM Hij vraagt of ge ook zo slecht hoort als het mistig is.

DOVE 2 Ik denk dat het straks nog mistig gaat worden, want ik versta nog niet de helft van wat ge zegt.
Manten komt tot bij hen

MANTEN Dag mannen. Aan het wachten op dokter Cyriel?

DOVE 2 Gaat gij nu ook al beginnen? Nee, ik ben niet steriel. Ik ben alleen niet meer zo hitsig als vroeger.

MANTEN Jaja, het is al goed. Ge weet toch dat dokter Cyriel vandaag niet veel tijd heeft. Hij moet naar het feest dat Wiske geeft.

DOVE 1 Heeft Wiske de geest gegeven?

DOVE 2 Maar nee!! Gij hoort niet goed zeker? Ze geeft een feest.

DOVE 1 Jaja, dat weet ik. Maar ik zou mij eerst toch nog eens willen laten onderzoeken. Het schijnt dat die grootmeester dokter zo goed is. En wie weet hoor ik dan straks de dansmuziek wat beter.

BELLEM Mag ik misschien ook iets zeggen over dokter Cyriel, de grootmeester in de orde van Toetankhamon. Ziet ge mij hier zitten?

hij staat recht en loopt wat rond (op die manier kan hij ook af en toe kijken naar zijn spiekbriefje)

Ziet ge mij hier lopen? Ge had mij een half jaar geleden eens moeten zien. Zo geel als de dooier van een ei. En over heel mijn lijf hé. Geelzucht. Een verschrikkelijke ziekte. Dodelijker dan de pest. Erger dan hongersnood. En ik had al van alles geprobeerd. Luizen gegeten tussen mijn boterhammen. Mensenhaar onder mijn spruiten gemengd. Blond, zwart, ros en kaal. Geiten en ganzendrek vermengd in mijn wijn. Rode en witte. Geen rosé!! Tot poeder gebrande pieren met water en honing geslikt. Voetbaden genomen in vers gekookte melk met verse koeiendrek. En nog zo van die dingen. Niets heeft er geholpen!!!

En dan ben ik bij de beroemdste dokters van de wereld geweest. Tot zelfs bij de grootste van allemaal, dokter Spiel Vogelberg in Holloway, vlak naast Los Angeles. Geen één heeft mij kunnen helpen.

MANTEN En Wiske?

BELLEM Ja, bij Wiske ben ik natuurlijk ook geweest. Maar die heeft mij direct doorverwezen naar dokter Cyriel. Hij woonde toen nog in Brussel. Nog geen vijf minuten ben ik daar binnen geweest en ik was al genezen.

MANTEN Jaja, het is een straffe dokter. Maar voor vandaag is het toch gedaan. Hij moet zich dringend gaan klaarmaken voor het feest. En Wiske wilt hem nog zien voor dat het begint. Dus iedereen naar huis en tot vanavond op het feest.

de twee doven staan recht

DOVE 1 Mogen wij dan morgen als eerste.

MANTEN Jaja, maar niet te vroeg, want dat feestje zal heel lang duren.

*de twee doven gaan af
direct staat de Belleman bij Manten*

BELLEM En? Heb ik het goed gedaan?

MANTEN Heel goed. Maar volgende week, als ge nog eens uw nummertje komt doen, moet ge wel wat minder op uw papierke kijken. Leer het nog maar eens goed van buiten tegen dan.

*Belleman steekt zijn hand uit om te ontvangen
net op dat moment komt Cyriel naar buiten samen met Sjampetter. Deze betaald Cyriel en gaat af*

BELLEM En volgende week dan voor de zelfde prijs?

MANTEN Ja, natuurlijk. Hier. Tien frank. En ziet dat ge vanavond op tijd zijt voor het grote zangnummer.

BELLEM Ge moogt gerust zijn. Dat wil ik niet missen.

*Belleman af
Cyriel bij Manten*

CYRIEL Zaken aan het doen?

MANTEN Neenee, of eigenlijk toch, ja. Die vent komt vanavond de zangstonde leiden.

CYRIEL Ik moet toch niet zingen?

MANTEN Neenee, alleen meedoen met de hoop. Dan mag het al wat valser klinken. Niemand hoort dat.

CYRIEL Ah bon. En waar zijn nu ineens al mijn patiënten? Gij hebt die toch niet weggejaagd?

MANTEN Ik zou niet durven. Maar Wiske verwacht ons. Ze wil met u nog iets bespreken.

CYRIEL Ik ga mij omkleden en ik kom af. Ga maar al.

Cyriel af aan éne kant, Manten aan de andere kant.

scene 20

*bij Wiske en Joke thuis
Angèle en Wiske komen op met elk een schraag*

ANGELE Waar?

WISKE Daar.

ze zetten elk hun schraag neer

ANGELE Ik ben eigenlijk toch wel wreed curieus naar de bedoeling van dit feest.

WISKE En ik denk dat er meer gaat gebeuren dan ik had voorzien.

ANGELE Spannend, hé?

WISKE Ja. Zullen we die plank gaan halen?

*Angèle en Wiske af
Manten en Cyriel op*

MANTEN Oeioeioei, hier is precies nog niet veel gebeurd.

CYRIEL En daarom moesten wij zo vroeg komen. Ze hebben sterke mannen nodig.

MANTEN Hallo!!!! Volleeeek!!!!

*Wiske en Angèle op met plank
direct vliegt Cyriel naar Angèle en neemt haar de plank uit handen
samen met Wiske legt hij de plank op de schragen.*

WISKE Dokter Cyriel is precies wat rapper als jij, hé Manten.

MANTEN Hij is ook jonger als ik.

CYRIEL Ha ja?

MANTEN Twee weken toch?

CYRIEL Onnozelaar. Wat moet er hier nog gebeuren.

WISKE De guirlandes met de lampions. Dat er toch een beetje licht schijnt in dit donkere bos. Manten jij weet de ladder staan, hé?

MANTEN Jaja. Kom dokterke.

Manten en Cyriel af

WISKE Ik heb zo de indruk dat Cyriel het nog altijd voor u heeft?

ANGELE Ja.

WISKE En gij?

Angèle haalt even haar schouders op

Niet?

ANGELE Tot over mijn oren. En daar moet ik dan zo oud voor zijn geworden.

WISKE Ik hoop dat dit feest u twee nog dichter bijeen zal brengen.
Ik denk dat ik hier geen tafelkleed ga op leggen. In het halfduister gaat er
t toch te veel gesmost worden.

de mannen komen terug met de ladder en zetten die recht aan de kant waar ze willen beginnen

WISKE Ik haal de lampions.

*Wiske af
Angele bij de mannen*

ANGELE Ik zal straks de ladder wel vasthouden terwijl gij er op staat.

CYRIEL Merci, lieverd.

MANTEN Lieverd!!!? Ge gaat toch niet opnieuw beginnen smossen met mekaar?

CYRIEL Hadt gij die brieven niet weggestoken zo'n dertig jaar geleden, dan waren we misschien wel nooit gestopt met smossen.

MANTEN 't Zal zijn.

*Wiske op met de lampions
De mannen beginnen die op te hangen (dit wil zeggen aan de kant tegenover de schraagtafel en over het midden - de voeding komt dan wel precies uit het bos, maar dat bedekken we met de mantel der conventie)
Cyriel gaat vooraan af om de voedingskabel aan te sluiten.
Op dat ogenblik komt Joke op.*

JOKE Make!!! Make!!! Kan ik nog iets doen.

Cyriel terug op en staat oog in oog met Joke

CYRIEL Marja??

*iedereen kijkt verbaasd naar Cyriel
Joke kijkt zelfs achterom of daar nog iemand zou staan*

JOKE Ik heet Joke.

CYRIEL Neem me niet kwalijk. Maar je lijkt als twee druppels water op iemand die ik vroeger gekend heb.

JOKE Geen probleem. Make? Wat kan ik nog doen.

WISKE Sraks gaan we de drankjes en de hapjes halen en op die schraagtafel zetten. Maar eerst, denk ik, moet ik één en ander verduidelijken.

MANTEN Zo serieus? Ge maakt zelfs mij een beetje benauwd.

WISKE Cyriel Martens.

CYRIEL Dat ben ik, ja.

WISKE Marja was mijn zuster.

in stilte staat iedereen wat naar iedereen te kijken

CYRIEL Was?

WISKE En uw echte mama was Marja.

JOKE Hoe?

CYRIEL Dat meent ge niet!!

WISKE Mijn vader, uw grootvader, moest niet hebben van die armendokter uit Brussel. Hij heeft Marja gedwongen om het met u uit te maken en bij mij te komen wonen.

ANGELE In Zwitserland.

WISKE Juist. Daar zou ze dan bevallen. En dat deed ze ook. Het was een zware bevalling. Ze heeft het niet overleefd. Ze vroeg mij vlak voor ze stierf om u op te voeden, Joke en heel mijn leven voor u te zorgen. En dat heb ik gedaan.

CYRIEL Dus...zij is mijn dochter.

Wiske knikt

JOKE Zijt gij nu mama niet meer.

WISKE Ik zou dat graag blijven, maar daar beslist gij over, Joke.

JOKE

En u? Wat moet ik nu tegen u zeggen?

WISKE

Misschien is het beter dat we jullie twee eventjes alleen laten. Kom Manten.

Wiske, Manten en Angèle af

scene 21

Cyriel en Joke staan wat onwennig tegenover mekaar

- JOKE** Ik heb altijd gedacht dat mijn vader aan de andere kant van de wereld was verloren gelopen.
- CYRIEL** Ik heb iedere dag gedroomd van mijn dochter.
- JOKE** Of van uw zoon.
- CYRIEL** Ja. Sommige dagen wist ik zeker dat het een zoon was, andere dagen was het een meisje.
- JOKE** En welke dagen had ge het liefste?
- CYRIEL** Dat hing van de jongen of van het meisje af. Of van mijn patienten. Of eigenlijk alleen maar van mijn humeur.
- JOKE** Hield ge van
- CYRIEL** Marja?
- JOKE** Marja, ja. Mijn echte moeder.
- CYRIEL** Ik zag ze graag, maar houden van, dat was en is alleen maar voor Angèle.
- JOKE** Angèle, de zus van Mante? Dat meent ge niet!!! Maar dat is fantastisch!!!
- CYRIEL** Hoe gaat ge mij nu noemen?
- JOKE** Dat weet ik nog niet. Vertel over mijn moeder. Hoe was ze? Lachte ze graag? Was het een plaagstok? Was het een slimme? Waarom zijt ge haar niet nagereisd?
- CYRIEL** Ik wist niet waar ze was. Dat had ik misschien nog te weten kunnen komen. Maar haar vader, uw grootvader, hield mij scherp in het oog. Hij wist van mijn praktijk in Brussel. Ook dingen die niemand mocht weten.
- JOKE** Zijt gij een bandiet? Een schurk?
- CYRIEL** In zijn ogen wel, ja. Hij kon mij laten opsluiten als hij dat wou.
- JOKE** Wat hebt ge uitgestoken?
- CYRIEL** In zo'n grote stad als Brussel gebeuren soms dingen die zware gevolgen kunnen hebben. Ik probeerde die dingen te voorkomen. Jonge meisjes, van soms maar veertien jaar, geraakten zwanger zonder dat echt te willen. Ik hielp die meisjes.

JOKE Abortus.

CYRIEL Ja. Op een medisch verantwoorde manier.

JOKE Dan zijt gij geen bandiet, maar een held, papa.
ze bekijken mekaar in stilte

CYRIEL Je moeder leek heel veel op Wiske. Maar gij zijt echt een evenbeeld van haar. Ze lachte altijd. Ze was het zonneke in onze groep van verpleegsters.

JOKE Was zij verpleegster?

CYRIEL Ze studeerde voor dokter. Ze was veel jonger dan ik.

JOKE Als opa er niet was geweest....

CYRIEL Dan zouden wij getrouwd zijn. Dan had ik u zien groot worden.

JOKE Mama, Wiske dus, heeft een dagboek over mij bijgehouden. En foto's. Ze heeft altijd gedacht dat mijn vader nog eens op de proppen zou komen. Mijn mama is een geweldige vrouw.

CYRIEL Dat vond ik ook, en dat vind ik ook.

JOKE Ja. Dat wordt hier wreed lastig. Hoe moet ik mama nu noemen. Tante mama?

CYRIEL Blijf haar maar gewoon mama noemen. Ze verdient dat, denk ik.
*weer blijft het even stil
dan gaat Joke vastberaden tot vlak bij Cyriel
ze bekijken mekaar een tijdje en dan neemt zij Cyriel in een stevige
omhelzing*

scene 22

Sjampetter, Joost, Sander, Lotte, Dove 1, Dove 2 en Belleman komen op

JOOST Wat is me dat hier allemaall!!!??? Sjampetter, houdt u gereed. Ik zal hier denk ik toch moeten overgaan tot een paar straffe maatregelen.

LOTTE Meneer dokter, wat doet gij nu?

Wiske, Manten en Angèle komen op

CYRIEL Mijn dochter eens goed vastpakken.

SANDER Zijt gij getrouwd met Wiske?

JOOST De tovenaars en de heksen zijn niet getrouwd. Ze hebben geboeeld, zoals ze dat zeggen. En daaruit is een duivelskind gekomen. Sjampetter, doe uw werk.

SJAM Nu al? Ik moest wachten op de muziek had Wiske gezegd.

WISKE Klopt, Sjampetter. En dat zal niet lang meer duren. En gij, Joost, zoudt ge nu eens niet stoppen met al uw galspuwerij. Doet uw vest uit en rolt uw rechtermouw van uw hemd op.

JOOST Waarom?

WISKE Omdat dokter Cyriel u een spuit gaat geven tegen geelzucht.

JOOST Een spuit!!? Dat wil ik niet. Dat doet veel te zeer. En trouwens dat is geen dokter, maar een dokter, een tovenaars van die eigenaardige orde.

MANTEN Van Toetankhamon.

ANGELE Dat is een uitvinding van mijn broer.

SANDER Dus echte dokters kunnen ook genezen?

LOTTE Ik ben blij dat ik terug goed hoor, anders had ik dit hier allemaal moeten missen.

DOVE 1 Wat zegt ze?

DOVE 2 Ik versta ze niet. Ze is al vergeten hoe slecht dove mensen horen.

CYRIEL Kom even mee, meneer de baron. Ik beloof u dat ik u geen zeer zal doen. Ik zal zelfs mijn uiterste best doen om van u een vriendelijke meneer te maken.

ANGELE Zullen wij de drank en het eten halen, Joke?

Cyriel, Joost, Sjampetter, Angele en Joke af

- MANTEN** Nu zal ik voor u een apotheek moeten bouwen, zeker.
- WISKE** Nee, Manten, ge moet alleen maar ophouden met uw fantasiekens voor waarheid te nemen. Ge moet gij mij alleen maar graag zien en meer niet.
- MANTEN** Maar dat doe ik al heel mijn leven!!!
- WISKE** Dat weet ik. En daarom zou ik de wereld eens op zijn kop willen zetten.
- MANTEN** Gij? Hoe gaat ge dat doen? Daar zijt gij veel te braaf voor.
- WISKE** Wacht maar!! Cyriel!!! Is die spuit nu nog niet gezet? Kom maar naar hier met uw baron. Angèle!!! Joke!!!! Drank alstublieft!!
- Iedereen, behalve Sjampetter, komen op.
de muzikanten beginnen een begeleidend muziekje te spelen*
- Ik zou het feest willen beginnen met een zeer belangrijke vraag.
Manten? Wilt gij met mij trouwen?
- MANTEN** Hoe? Ik ging dat aan u vragen.
- WISKE** Dat weet ik. Maar ik wou u voor zijn. Geef nu maar vlug uw antwoord.
- MANTEN** Wat was de vraag nu ook weer?
- ANGELE** Manten, zevert niet.
- MANTEN** Ja, ik wil.
- ze omhelzen mekaar
Angèle en Cyriel beginnen samen aan dezelfde vraag*
- ANGELE** Cyriel, wilt gij met mij trouwen?
- CYRIEL** Angèle, wilt gij met mij trouwen?
- ANGELE** Jaaaaa!!!!!!
- CYRIEL** Jaaaaa!!!!!!
- ook zij omhelzen mekaar*
- MANTEN** Voilà. En dan kan nu het feest beginnen.

CYRIEL

Momentje. Eerst nog iets anders. Ik wil met mijn dochter en haar mama naar Zwitserland. En daar gaan we dan een bezoekje brengen aan het graf van uw moeder en haar uitleggen hoe we het uiteindelijk allemaal geregeld hebben.

Joke vliegt Cyriel om de hals.

WISKE

Sjampetter!!! Houd u gereed!!!! Muzikanten begint er maar aan!!

scene22

*de muzikanten beginnen aan Dem Bones
eerst een introna verloop van tijd verschijnt de sjampetter in een
geraamtekledij
al of niet black-lights*

we dansen

Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh mercy how they scare!

With the toe bone connected
to the foot bone,
and the foot bone connected
to the ankle bone,
and the ankle bone connected
to the leg bone.
Oh mercy how they scare!

Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh mercy how they scare!

With the leg bone connected
to the knee bone,
and the knee bone connected
to the thigh bone,
and the thigh bone connected
to the hip bone.
Oh mercy how they scare!

Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh mercy how they scare!

With the hip bone connected
to the back bone,
and the back bone connected
to the neck bone,
and the neck bone connected
to the head bone,
Oh mercy how they scare!

Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh mercy how they scare!

With the finger bone connected
to the hand bone,
and the hand bone connected
to the arm bone,
and the arm bone connected
to the shoulder bone,
Oh mercy how they scare!

Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh those bones, oh those bones,
oh those skeleton bones.
Oh mercy how they scare!

With the shoulder bone connected
to the back bone,
and the back bone connected
to the neck bone,
and the neck bone connected
to the head bone.
Oh mercy how they scare!